

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 7. januar 2019
Sagsnr.: 2019-0030-1920
Dok.: 975296

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål D fra Folketingets Retsudvalg den 10. januar 2019

Samrådsspørgsmål D:

”Vil ministeren, på baggrund af Rigsrevisionens kritik af sagsbehandlingstiderne hos Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), redegøre for, hvad ministeren vil gøre for at få de alt for lange sagsbehandlingstider nedbragt?”

Spørgsmål D er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Svar:

[Indledning]

Tak for spørgsmålet. Og tak for muligheden for at komme omkring et vigtigt aspekt af SØIK's virke, nemlig arbejdet med sager på konkurrenceområdet. SØIK's indsats på dette område – såvel som indsatsen på andre områder – er helt afgørende, og derfor sætter jeg pris på muligheden for at drøfte emnet med jer.

Vi har gennem det seneste år mødtes et antal gange for at drøfte arbejdet i Statsadvokaten for Økonomisk og International Kriminalitet, i daglig tale kaldet SØIK, særligt i forhold til hvidvask.

Dagens samråd drejer sig ikke om hvidvask, men derimod om behandling af konkurrencesager. Det var netop behandling af konkurrencesager, der var fokus for den beretning fra Statsrevisorerne og Rigsrevisionen, der henvises til i samrådsspørgsmålet.

Jeg kan indledningsvis nævne, at jeg i november 2018 i forlængelse af beretningen fra Statsrevisorerne og Rigsrevisionen oversendte en skriftlig redegørelse til Statsrevisorerne om SØIK's behandling af sager på konkurrenceområdet. Rigsrevisionen har efterfølgende oplyst, at de finder redegørelsen tilfredsstillende, og at de fortsat vil følge udviklingen i sagsbehandlingstiden i strafferetlige konkurrencesager hos SØIK.

Inden jeg vender blikket mod konkurrencesagerne i SØIK vil jeg nævne, at vi med finanslovsaftalen for 2019 sammen Dansk Folkeparti har foretaget en nødvendig og markant styrkelse af indsatsen mod hvidvask i SØIK. Styrkelsen indebærer, at vi tilfører 30 årsværk til hvidvaskområdet, hvilket svarer til en fordobling af den eksisterende indsats. Det medfører, at der etableres en ny efterforskningsenhed, at der sker en styrkelse af SØIK's sporingsenhed, og at Hvidvasksekretariatet i SØIK styrkes.

Ud over at vi har styrket SØIK med finanslovsaftalen, vil vi i forberedelsen frem mod en ny flerårsaftale for politiet og anklagemyndigheden [2020 og frem] gennemføre en analyse, der bl.a. skal se på, om der er det rette opgavesnit på tværs af myndighederne. Målet er en reform af arbejdet med at bekæmpe økonomisk kriminalitet.

Aftalen skal forhandles i efteråret og vil træde i kraft pr. 1. januar 2020. Det giver os rig lejlighed til at se nærmere på, om SØIK og politiet har de rette kompetencer og værktøjer til at matche forbryderne og til generelt at løse sager om økonomisk kriminalitet effektivt.

[Kritikken fra Statsrevisorerne og Rigsrevisionen]

Nu vil jeg vende tilbage til besvarelsen af samrådspørgsmålet om Rigsrevisionens kritik af sagsbehandlingstiderne på konkurrenceområdet.

Statsrevisorerne og Rigsrevisionen afgav i september 2018 en beretning om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens og SØIK's behandling af konkurrencesager. Formålet med beretningen var at undersøge, om styrelsen og SØIK har understøttet en effektiv sagsbehandling af konkurrencesager.

Ved offentliggørelsen af beretningen bemærkede Statsrevisorerne bl.a., at de fandt det utilfredsstillende, at SØIK ikke har levet op til egne mål for sagsbehandlingstiden i konkurrencesager. Kritikken fra Statsrevisorerne og Rigsrevisionen er rettet mod sagsbehandlingstiden i konkurrencesager hos både Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og SØIK.

Jeg vil gerne slå fast, at det er meget vigtigt, at konkurrenceloven håndhæves effektivt, og at sagsbehandlingstiderne i SØIK generelt er så korte som muligt. Overtrædelser af konkurrenceloven påvirker både forbrugerne, andre virksomheder og det relevante marked som helhed.

Det er samtidig vigtigt at have sig for øje, at behandling af konkurrenceretlige sager ofte indebærer, at der skal tages stilling til komplekse spørgsmål vedrørende konkurrencemæssige, økonomiske og regulatoriske forhold i én og samme sag. Det kan medføre, at sagsbehandlingstiden i konkrete, komplekse sager bliver lang.

Det skal også bemærkes, at antallet af konkurrencesager er relativt begrænset. SØIK har på nuværende tidspunkt 13 igangværende konkurrencesager. Det betyder, at enkelte sager, som tager lang tid, kan have en stor indvirkning på den gennemsnitlige sagsbehandlingstid.

[Sagsbehandlingstiden i konkurrencesager]

Jeg vil gerne kvittere for Rigsrevisionens beretning, som giver et værdifuldt bidrag til det videre arbejde med at nedbringe sagsbehandlingstiderne i SØIK. Det er altid sundt at få et eksternt syn på sagsgange.

I Rigsrevisionens undersøgelse er effektivitet i SØIK's behandling af konkurrencesager belyst gennem to revisionskriterier.

Det første revisionskriterium handler om, hvorvidt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og SØIK har et tilfredsstillende samarbejde. Det andet revisionskriterium handler, om hvorvidt SØIK behandler strafferetlige konkurrencesager hurtigt og effektivt.

[Samarbejdet mellem SØIK og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen]

Det er det andet revisionskriterium, der har den største relevans for det stillede spørgsmål. Men jeg vil også gerne ganske kort berøre det første revisionskriterium – altså samarbejdet mellem Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og SØIK i strafferetlige konkurrencesager.

I Danmark er det sådan, at det er disse to myndigheder, som håndhæver konkurrenceloven. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen håndterer den *civilretlige* behandling af konkurrencesager, f.eks. ved at fastslå, om en aftale eller en adfærd ulovligt har begrænset konkurrencen, eller ved at pålægge virksomhederne at ophøre med at agere på en konkurrencebegrænsende måde.

SØIK tager sig som udgangspunkt af den *strafferetlige* håndhævelse. Det vil sige spørgsmålet, om hvorvidt nogen kan straffes, når konkurrenceloven er overtrådt groft uagtsomt eller forsætligt.

SØIK modtager typisk anmeldelserne i konkurrencesager fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Det er hidtil sket for ca. 2/3 af sagerne som såkaldt ”rå anmeldelser”. I en rå anmeldelse vurderes det, at der er en åbenbar overtrædelse af konkurrenceloven, og at sagen derfor skal starte i det strafferetlige system. I de resterende sager – altså ca. 1/3 – har Konkurrencerådet truffet en administrativ, civilretlig afgørelse i sagen, inden sagen oversendes til SØIK.

Det er selvsagt vigtigt, at der er et godt samarbejde mellem myndighederne. Jeg har derfor også med tilfredshed noteret mig, at Statsrevisorerne finder det positivt, at samarbejdet mellem Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og SØIK har været tilfredsstillende.

[Sagsstyring og sagsbehandlingstid i konkurrencesager hos SØIK]

Og lad mig så gå videre til spørgsmålet om hurtig og effektiv sagsbehandling i konkurrencesager i SØIK.

SØIK tager sig som nævnt af den strafferetlige håndhævelse i relation til konkurrencesager.

Konsekvensen ved overtrædelse af konkurrenceloven kan være en bøde til en virksomhed og en bøde eller fængselsstraf til en fysisk person, der har medvirket til, at virksomheden har overtrådt konkurrenceloven.

Rigsrevisionen har undersøgt, om SØIK har en effektiv sagsbehandling, herunder om man har de rette styringsredskaber til at sikre fremdrift i sagerne.

Rigsrevisionen konstaterer, at SØIK's sagsbehandlingstid i konkurrencesager gennemsnitligt har været på ca. 38 måneder fra anmeldelse til stillingtagen til tiltalespørgsmålet, og 32 måneder i sager, som er lukket ved påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller indstilling af efterforskningen.

Opgørelsen er baseret på de 53 sager, som er *endelig afgjort* med bødeforelæg eller dom eller *lukket* i perioden fra 2015 til april 2018. Den opgjorte gennemsnitlige sagsbehandlingstid er ca. dobbelt så lang som SØIK's ambition om, der højst bør gå 18 måneder fra anmeldelse til stillingtagen til tiltalespørgsmålet.

Det er ikke godt nok. Sagsbehandlingstiderne i konkurrencesager har været alt for lange, når vi ser bagud i tid.

Samtidig er det værd at fremhæve, at det er SØIK's vurdering, at Rigsrevisionens opgørelse af den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i *endeligt afgjorte* konkurrencesager i perioden fra 2015 til april 2018 ikke giver et helt opdateret billede af den aktuelle sagsstyring og sagsbehandlingstid i SØIK. Rigsrevisionens opgørelse rækker meget langt tilbage i tid og medtager en række sager, der er anmeldt helt tilbage i 2010, hvor SØIK ikke benyttede det nuværende sagsstyringssystem.

Endvidere har SØIK oplyst, at der har været et efterslæb af ældre konkurrencesager fra før 2015. Disse sager påvirker opgørelsen af den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i årene efter 2015. SØIK har oplyst, at der nu er taget stilling til disse ældre konkurrencesager, som ikke fremadrettet vil påvirke sagsbehandlingstiden.

Jeg har da også noteret mig, at det fremgår af beretningen, at SØIK i 2015 har indført et nyt sagsstyringssystem, og at Rigsrevisionen konstaterer, at det foreløbigt ser ud til, at sagsbehandlingstiden i konkurrencesager er faldende.

I beretningen fremgår det desuden, at sagsbehandlingstiden fra anmeldelse til stillingtagen til tiltalespørgsmål i konkurrencesager, som er *anmeldt* i 2015 og herefter, er 19 måneder i gennemsnit. Det er én måned fra SØIK's ambition om, at der højst bør gå 18 måneder i gennemsnit fra SØIK modtager en anmeldelse og til der tages stilling til tiltalespørgsmålet.

Rigsrevisionens opgørelse af sagsbehandlingstider i sager, som er *anmeldt* i 2015 og herefter, giver en klar indikation af, at der er sket forbedringer i sagsbehandlingstiden i konkurrencesager siden 2015.

[Initiativer til at forbedre sagsbehandlingstiden]

Den faldende sagsbehandlingstid indikerer også, at det sagsstyringssystem, som er indført hos SØIK – sammen med en opnormering med ekstra jurister på konkurrenceområdet i 2015 – har haft en positiv effekt på sagsbehandlingstiden i konkurrencesager.

Sagsstyringssystemet udvikles løbende med henblik på at understøtte den daglige styring af SØIK's ressourcer og samlede sagsproduktion. I systemet fremgår bl.a. status og frister for de enkelte sager. Herudover sker styring gennem løbende statusmøder, controlling og et samlet overblik over beholdningen af sager.

Samlet set er systemet med til at understøtte det fortsatte arbejde med at nedbringe sagsbehandlingstiderne på konkurrenceområdet og generelt i SØIK.

Jeg kan også oplyse, at SØIK ved udgangen af 2018 har 13 igangværende konkurrencesager. Den gennemsnitlige alder på disse sager er ca. 10 måneder. Herudover kan det oplyses, at én sag er anmeldt i 2016 og to sager er anmeldt i 2017. De resterende 10 sager er anmeldt i 2018.

SØIK vurderer, at det er usikkert, om der vil blive taget stilling til tiltale spørgsmål i to af de ældste sager i 2019, da SØIK afventer udfaldet af en anke dom i en civil sag og udfaldet af en afgørelse i Konkurrenceankenævnet, før der kan tages stilling til tiltale spørgsmålet.

Med hensyn til de restende sager forventer SØIK at have afsluttet efterforskningen og taget stilling til tiltale spørgsmålet i knap halvdelen af sagerne inden udgangen af 2019.

[Konklusion og afslutning]

På baggrund af den seneste positive udvikling i sagsbehandlingstiden i konkurrencesager og de hidtidige erfaringer med sagsstyringssystemet er det SØIK's vurdering, at der ikke på nuværende tidspunkt er behov for at iværksætte nye tiltag rettet mod sagsbehandlingen på konkurrenceområdet.

Det betyder selvfølgelig ikke, at arbejdet med at forbedre sagsbehandlingen i SØIK er afsluttet. Justitsministeriet vil i samarbejde med Rigsadvokaten og Statsadvokaten følge udviklingen i sagsbehandlingstiderne i SØIK tæt.

Tak for ordet.